



01.09.2019

Hvordan er Gud?

Af sognepræst Mogens Thams, Rindum.

Denne søndags prædiketekst er en lignelse. Lignelsen om farisæeren og tolderen. Den lignelse handler om to forskellige tilgange til Gud:

Farisæeren tænker logisk, fornuften er tilgangen for hans billede af Gud. En logik, hvor "noget for noget" er omdrejningspunktet: Hvad du selv sætter ind på kontoen, det kan du engang hæve – ja, måske endda med rente, hvis du investerer på den rigtige måde! Gud er, for farisæeren, som skoleinspektøren, der gerne giver høje karakterer til den, der viser interesse og yder en indsats, eller fodboldtræneren, der sætter den på førsteholdet, der kan og vil.

Ud fra den tænkemåde har farisæeren ydet sit. Livet har han gjort til et projekt, hvor han gerne vil være god i Guds øjne. Derfor følger han til punkt og prikke, hvad loven og traditionen siger er det gode, som belønning forventer han anerkendelse, accept og ros af Gud. Han vil score den høje karakter og være på førsteholdet – noget for noget, løn efter fortjeneste.

Tolderen derimod tænker anderledes. Ja, det gør han i grunden ikke, for han for han ved udmærket godt, at løn gives efter fortjeneste. Han kan også godt forstå, at sådan må det være. Han er heller ikke uenig i, at det er et fair system. Sådan må spillereglerne være, hvis retfærdighed skal ske fyldest. Der er bare en ting, som han håber på er anderledes, og det er, at over for Gud gælder det system ikke! Guds logik er en anden, håber og satser han på.

Tolderen ser for sig en Gud, der ikke er underlagt logikkens og retfærdighedens principper. En Gud, der gør regnskabet op på en anden måde, hvor nåde og tilgivelse går ind foran logikkens- og retfærdighedens love og principper. En Gud, der lader nåde og tilgivelse være det, man dømmes og behandles ud fra.

Når toldereren har et sådant håb, skyldes det, at han ved med sig selv, at det er den eneste grund, der berettiger ham til at nærme sig Gud. Han ved med sig selv, at han ikke kan leve op til alle de krav, som et godt, sandt og retfærdigt liv kræver. En Gud, der ser os ud fra det, kan toldereren ikke være i nærheden af. Det vil kun være at få sat endnu et stempel på sin tilværelse, nemlig at han har fejlet; ja, at han er og forbliver dumpet og udenfor i livets store skole. En taber, der bekræftes i sit fald af Gud selv. Det er ikke til at bære.

Nu bevæger han sig så alligevel hen i templet. Hvorfor? Fordi han har et håb og en forventning om, at Guds logik og retfærdighed beror på andre principper, end de almene og fordømmende. En Gud, der lader nåde gå foran ret. En Gud, der i kærlighed tager imod de fortabte.

Og Jesus kommenterer selv lignelsen om de to med at sige, at det var toldereren, der gik hjem som retfærdig, ikke farisæeren. Ikke fordi farisæeren var et dårligt menneske, men fordi han i sin beregnende tilgang til Gud kom til at stå i vejen for Guds nåde og barmhjertighed. Han ville selv! Han ville gøre alt det rette, for at "den store skoleinspektør" – Gud, kunne give ham topkarakter for den gode indsats.

Det er den tilgang til Gud, der er farisæerens fallit. Han har ikke brug for en nådig Gud, men en belønnende Gud. Og med den tilgang har han misforstået, hvem Gud er og hvem han selv er. For i virkeligheden er vi alle som toldereren – også farisæeren, vi kan ikke leve op til de krav, der stilles os, vi er ikke perfekte. Derfor har vi alle brug for en nådig og barmhjertig Gud. Vi må alle, med toldereren, slå os for brystet og bede: Gud, vær mig synder nådig! Den bøn er adgangen til Gud, ikke vore egne bedrifter.

Guds logik er en anden, end den indbyggede "noget for noget" logik, vi alle løber rundt med og dømmes hinanden og os selv ud fra. Guds kærlighed til det tabte og tomhændede menneske viser sig ved, at han gør den fortabte retfærdighed, selv om han ikke er det. Det er, hvad der sker for toldereren, Guds nåde lægger sig som et gyldent tæppe over ham og dækker over hans egen uretfærdighed.